

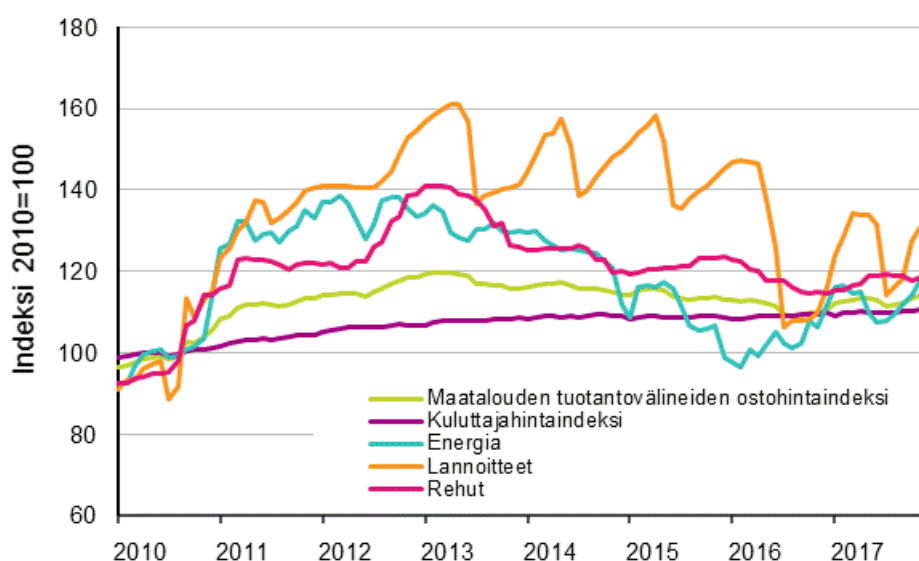
Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi

2017, 4. vuosineljännes

Lannoitteiden hinnan nousu rokotti viljelijän palkkapussia

Maatalouden tuotantovälineiden ostohinnat nousivat 3,5 prosenttia vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Indeksien nousuun vaikutti eniten lannoitteiden hinnat. Viljelijä maksoi lannoitteista 17 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Maatilojen kustannuksia lisäsi myös se, että polttoaineet maksoivat yhdeksän prosenttia ja rehut reilut kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tuoreimmasta maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksistä. Indeksit kertoo, kuinka paljon maatalouden tuotantotarvikkeiden, palvelujen ja investointien hinnat ovat muuttuneet perusajankohtaan nähden.

**Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100,
1/2010–12/2017**

Energian ja lannoitteiden hinnat nousivat käsi kädessä 2010-luvun alussa

Lannoitteiden ja energian hinnat ovat nousseet selvästi yleistä hintakehitystä nopeammin 2010-luvulla. Energiatuotteiden valmisteveron korotus vuoden 2011 alussa nosti polttoaineiden hintoja. Tämän seurauksena myös lannoitteiden hinnat nousivat. Roima hinnankorotus johtui siitä, että kalliimmat polttoaineet lisäsivät lannoitevalmistajien kuluja. Samanaikaisesti viljan vahvat tuottajahinnat paransivat viljelijöiden maksukykyä. Energian hintojen nousu taittui vuonna 2013, samoin kävi viljan hinnoille. Lannoitteiden hinnat eivät seuranneet mukana, vaan pysyivät korkeana aina vuoden 2016 kesään saakka ja senkin jälkeen pääosin yleistä hintakehitystä korkeammalla.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100, 4. vuosineljännes 2017

Indeksit (2010=100)	Pisteluku IV/2017	Neljännesvuosimuutos, %	Vuosimuutos, %
Kokonaisindeksi	113,9	1,9	3,5
Maatalouden tuotantotarvikkeet ja palvelut	114,8	2,5	4,6
Maatalouden investointeihin käytettävät tavarat ja palvelut	111,9	0,6	0,8

Energian hinta nousi kymmenyksen vuonna 2017

Maatalouden tuotantovälineiden ostohinnat nousivat 1,6 prosenttia vuonna 2017 edellisvuoteen verrattuna. Vaikka lannoitteiden hintojen kausivaihtelu oli suurta, niiden hinnat nousivat vuositasolla vain reilun prosentin. Suurin vaikutus indeksiin oli energian hintojen 10 prosentin nousulla. Siementen hinnat laskivat neljä prosenttia. Traktoreista maksettiin 2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100, 2017

Indeksi (2010=100)	Pisteluku 2017	Vuosimuutos 2016-2017, %
Kokonaisindeksi	112,9	1,6
Maatalouden tuotantotarvikkeet ja palvelut	113,6	2,0
Maatalouden investointeihin käytettävät tavarat ja palvelut	111,4	0,8

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100, IV/2017.....4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maatalouden hintaindeksit 2010=100, 1/2010–12/2017.....5

Liitekuvio 2. Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100, 1/2010–12/2017.....5

Laatuseloste: Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100.....6

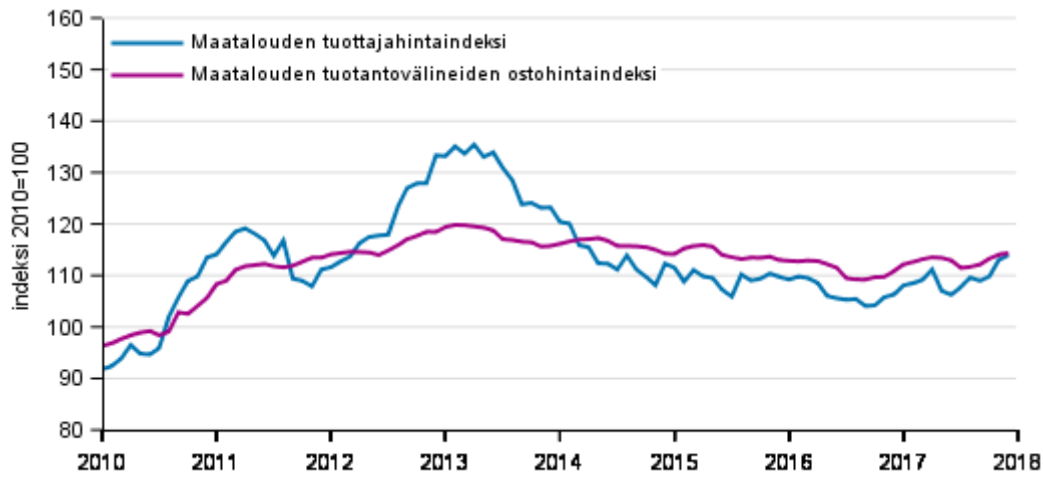
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100, IV/2017

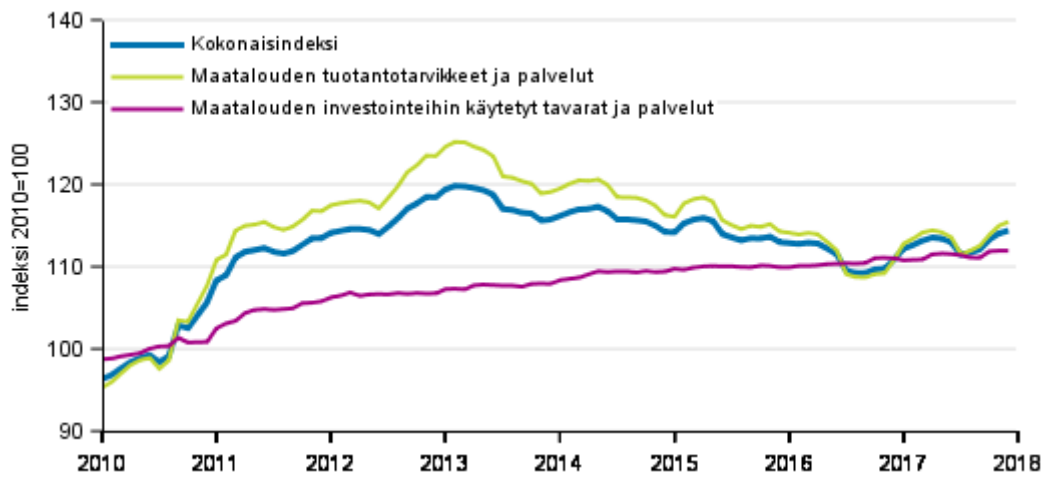
Indeksinimike	Pisteluku	Neljännesvuosimuutos, %	Vuosimuutos, %
200000 MAATALOUDEN TUOTANTOTARVIKKEET JA PALVELUT (Panos 1)	114,8	2,5	4,6
201000 SIEMENET JA TAIMIMATERIAALI	106,8	-1,2	0,9
202000 ENERGIA, VOITELUAINEEET	116,6	6,2	7,2
203000 LANNOITTEET JA MAANPARANNUSAINEEET	130,4	12,3	16,9
204000 KASVINSUOJELUTUOTTEET JA TORJUNTA-AINEET	101,3	-0,3	0,9
205000 ELÄINLÄÄKINTÄKULUT	106,9	0,0	1,2
206000 ELÄINTEN REHUT	118,5	-0,5	3,3
207000 KONEIDEN HUOLTO JA KORJAUS	112,3	-0,4	-0,3
208000 RAKENNUSTEN HUOLTO JA KORJAUS	110,6	0,7	1,3
209000 MUUT TAVARAT JA PALVELUT	108,5	0,2	1,7
210000 MAATALOUDEN INVESTOINTEIHIN KÄYTETYT TAVARAT JA PALVELUT (Panos 2)	111,9	0,6	0,8
211000 TARVIKKEET	113,6	0,8	1,3
211100 KONEET JA MUUT LAITTEET	111,8	1,1	0,3
211200 KULJETUSKALUSTO	115,2	0,5	2,2
212000 RAKENNUKSET	110,1	0,5	0,2
212100 MAATALOUSRAKENNUKSET (EI ASUINRAKENNUKSET)	110,1	0,5	0,2
219000 MUUTA	114,7	1,0	1,2
220000 MAATALOUDEN TUOTANTOVÄLINEIDEN OSTOHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (Panos 1 + Panos 2)	113,9	1,9	3,5

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maatalouden hintaindeksit 2010=100, 1/2010–12/2017

Liitekuvio 2. Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100, 1/2010–12/2017

Laatuseloste: Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100 sisältää indeksipistelukuja maatalouden tuotantopanosten hinnanvaihteluista. Indeksini kuvaa viljelijän kannalta tuotantopanosten arvonlisäverottomien hintojen kehitystä ja hintakehityksen vaikutusta maatalouden tuotantopanosten ostoihin liittyviin menoihin. Tilaston käyttäjiä ovat mm. kansantalouden tilinpito maatalouden taloustilien yhteydessä, tutkimuslaitokset, Eurostat, DG Agri, FAO ja viljelijät.

1.2 Käsitteet

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi sisältää hintaindeksitietoja maatalouden tuotantopanosten ostohinnoista. Indeksini keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitteetietokannassa ja kuvattu indeksini menetelmäselosteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/ttohi/men.html>.

1.3 Luokitukset

Indeksini kuusinumeroinen luokitus noudattaa maatalouden tilinpidon luokitusta pääpiirteissään (Economic Accounts for Agriculture EAA, jolla on yhteys kulloinkin voimassa olevaan toimialaluokitukseen NACE ja sen suomalaiseen versioon TOL). Tiedot on luokiteltu Eurostatin kuusinumeroisen luokituksen mukaan kahteen pääryhmään: 1. maatalouden tuotantotarvikkeet ja palvelut sekä 2. maatalouden investointeihin käytetyt tavarat ja palvelut. Pääryhmät on jaettu yhteensä 12 alaryhmään, jotka on esitetty tarkemmin julkaisussa EU:n Maataloushintatilastojen käsikirja ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

1.4 Tietolähteet

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksini pääasialliset tietolähteet ovat yritykset, yhdistykset ja maatalouskaupan keskusliikkeet. Suoraan yrityksiltä kerättävien tietojen lisäksi hintaindeksini laadinnassa käytetään hyväksi myös muiden Tilastokeskuksen tilastojen hintatietoja tai indeksipistelukuja.

1.5 Lait, asetukset ja suositukset

Maatalouden hintaindeksit laaditaan Tilastokeskuksessa yhteistyössä Eurostatin kanssa perustuen "herrasmiehsopimukseen". Maatalouden ostohintaindeksini hintatietojen keruu ja tilaston laatiminen perustuu välillisesti seuraaviin lakeihin: EP:n ja neuvoston asetus maatalouden tilinpidosta (EY) N:o 138/2004, Laki maaseutuelinkeinotilastoista 20.12.1996/1197, Laki maaseutuelinkeinorekisteristä 29.12.1994/1515, Tilastolaki 23.4.2004/280.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi lasketaan Laspeyres'n hintaindeksini mukaisesti. Indeksini laskenta vaatii perusvuoden painorakenteen lisäksi indeksini sisältämien tuotteiden ja palveluiden kuukausittaisen hintaseurannan. Perusvuotta vaihdetaan yleensä viiden vuoden välein, jolloin painorakenne muutetaan vastaamaan perusvuoden tilannetta. Perusvuosi päättyy nollaan tai viiteen.

Painorakenne perustuu tilaston perusvuotena hankittujen tavaroiden ja palveluiden ostokustannuksiin sekä muilta maataloilta välituotekäyttöä varten hankittujen viljelykasvituotteiden kustannuksiin.

Indeksit lasketaan kuukausi-, neljännesvuosi ja vuosi-indekseinä.

Kutakin indeksiin kuuluvaa hyödykettä on valittu edustamaan yksi tai useampi tuote tai palvelu, joiden hintoja seurataan kuukausittain. Hintatiedot ovat koko kuukauden määräpainotettuja keskihintoja tai hintoja tilastokuukauden 15. päivän sisältävältä viikolta. Joitakin hintatietoja, kuten investointitarvikkeiden ja varaosien hintoja, kysytään tarvittaessa harvemmin.

Indeksilaadintamenetelmää on kuvattu tarkemmin tilaston kotisivuilta löytyvissä menetelmäkuvauksissa ja maatalouden hintaindeksien käsikirjassa ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi mittaa maataloudessa, puutarhataloudessa ja turkistarhauksessa käytettävien tuotantotarvikkeiden ja -palveluiden sekä investointien hintakehitystä. Indeksien laskentaa varten kerätään noin 350 hintatietoa. Indeksit ei kata palkkojen, palkkakustannusten, vakuutusmaksujen eikä korko- ja pellon vuokramenojen kehitystä. Indeksit kattaa koko Suomen ja alueellista jakoa ei ole.

Tilasto mittaa maataloudessa käytettävien tavaroiden ja palveluiden ostohintojen ns. puhdasta hinnanmuutosta. Indeksilaskenta perustuu parivertailuun. Ideana on seurata tilaston sisältämien tuotteiden ja palvelujen hintoja ja laskea niiden avulla indeksipisteluvut. Tuotteet kuitenkin muuttuvat ajassa. Niiden fyysisissä ja taloudellisissa ominaisuuksissa tapahtuu muutoksia, jolloin suora parivertailu ei ole mahdollista. Tällaisissa tapauksissa estimoidaan laadunmuutumisesta johtuva osa hinnanmuutoksesta, ja se eliminoidaan tilastosta. Esimerkiksi traktorin tekniset ominaisuudet muuttuvat uuden mallin myötä, tuotteen takuu- tai rahoitusehdot saattavat muuttua tai paljousalennusten ehtoja muutetaan; tämänkaltaisista muutoksista johtuva hinnanmuutos ei vaikuta indeksin pistelukuihin.

Laadunmuutoksia on erityisesti lannoitteissa, rehuissa ja koneissa. Tuottajien ostamat tarvike-erät ovat erikokoisia ja myös rahtikustannus vaihtelee; indeksissä pyritään seuraamaan samankokoisen tavaraerän hintaa tilalle toimitettuna. Lannoitteiden ja rehujen osalta oletetaan, että ne käytetään saman tuotantojakson aikana.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksi julkaistaan 45 päivää tilastoneljänneksen päättymisen jälkeen. Mikäli 15. päivä osuus viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan tilasto seuraavana arkipäivänä. Marraskuun puolivälissä julkaistaan ennuste koskien vuoden keskimääräisiä pistelukuja. Tarvittaessa julkaistaan ylimääräisiä tilastojulkistuksia. Tarkempi julkaisuaikataulu löytyy osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksistä julkaistaan internetissä julkistusten yhteydessä tuoreimpia lukuja käsittelevä lyhyt tiedote, joka löytyy tilaston kotisivulta.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi julkaistaan seuraavissa paikoissa: Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksin kotisivuilla <http://tilastokeskus.fi/til/ttohi/index.html>, Suomen tilastollisessa vuosikirjassa, Tilastokatsauksissa, Maataloustilastollisessa vuosikirjassa (Luke) ja Eurostatin julkaisuissa ja tietokannoissa.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksiin liittyvää dokumentaatiota on saatavissa tilaston kotisivulta sekä tilastoa tuottavalta Tilastokeskuksen vastuualueelta (sähköpostiosoite mthi@stat.fi ja puhelinnumero 029 551 1000/maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden hintaindeksit ovat vertailukelpoisia pääosin muiden EU-maiden maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksien kanssa.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksiä on laskettu vuodesta 1990 lähtien Eurostatin luokituksilla. Indeksisarjat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia nykyisin käytössä oleviin indeksisarjoihin, esimerkiksi verotuksen ja luokitusten osalta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Maatalouden hintaindeksit kuvaavat maataloustuotteiden ja tuotantovälineiden arvonlisäverottomien hintojen muutoksia: indeksit eivät kuvaa määrien, viljelijän saaman tulon tai menojen muutoksia. Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995 muutettiin maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksin laskentaperusteita Eurostatin luokitusten mukaisiksi. Maatalous tuli vuoden 1995 alusta arvonlisäverotuksen piiriin, mikä laski indeksia tuona ajankohtana.

Lisätietoja

Marianne Rautelin 029 551 3421

Toni Udd 029 551 3380

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

mthi@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi 2010=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-6502 (pdf)